

Ob delu danes ne smemo pozabiti na jutri

Prve posledice planskih odločitev za srednjeročno obdobje 1981—1985 so že v prvih dveh letih tega obdobja močno vidne. Pogoji gospodarjenja ter pridobivanja in razporejanja dohodka so se spremenili tako močno, da so nosilci planiranja začeli razmišljati, ali opustiti srednjeročni plan in voditi ekonomsko politiko za vsako leto posebej, ali pa dopolniti in popraviti temelje plana. Ker je možno samo to drugo, smo prav sedaj sredi aktivnosti sprejemanja dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora v temeljih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985 in aneksov (dodatkov) k samoupravnim sporazumom o temeljih planov SIS družbenih dejavnosti.

Družbeni interesi — interesi ljudi

Preden bomo govorili o teh dopolnitvah in popravkih še nekaj stavkov o planiranju pri nas na sploh. Pri tem je treba izhajati že iz družbenega sistema samega. Naš družbeni sistem označujemo kot samoupravni socialistični družbeni sistem. V okviru tega deluje tudi sistem družbenega planiranja. Odločanje o razvoju temelji na interesih delavskega ra-

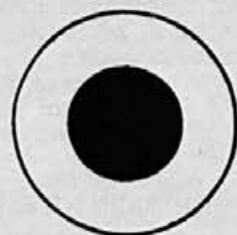
zreda, uresničuje pa se neposredno s sodelovanjem delavcev, delovnih ljudi in občanov s pomočjo delegatskih razmerij, od TOZD do federacije. Gre tudi za tesno povezanost ekonomskega in političnega sistema, saj se o vseh zakonih in ukrepih za oblikovanje družbenoekonomskega sistema razpravlja in odloča v političnem sistemu. Zlasti pomembna pa je v sistemu družbenega planiranja vloga dohodka. V središču sistema lahko kot nosilca planiranja postavimo tako temeljno organizacijo združenega dela oz. delavca in dohodek. Od tu naprej pa se razvija vrsta povezav. Najprej teče sodelovanje v okviru delovne organizacije, pa z drugimi DO v okviru SOZD, preko poslovnih združenj vse do reprodukcijskih celot. Pretakanje presežnega dela in s tem povečevanje celotnega družbenega dohodka naj bi bil motiv družbenega planiranja. Ker se dohodek realizira na trgu, je nujno tudi poznavanje delovanja tržišča, tako domačega kot tujega. Temeljna organizacija je povezana tudi z družbenimi plani (občinski, republiški, zvezni), kakor tudi s plani SIS družbenih dejavnosti in gospodarstva. Na te plane temeljna organizacija tudi

sama vpliva, ko pa so ti sprejeti, pomenijo zanjo obveznost. Tu bi zlasti rad poudaril, da je delavec istočasno proizvajalec in potrošnik. Enostavneje rečeno, je na eni strani tisti, ki zagotavlja ustrezna sredstva za določeno dejavnost, na drugi strani pa potrošnik te dejavnosti. Iz tega tudi izhaja tesna povezanost pri planiranju. Plani morajo nastajati sočasno na vseh ravneh, prav tako si moramo planske dokumente usklajevati na vseh ravneh. Realizacija skupnih ciljev je v mnogočem odvisna od delovanja delegatskega sistema. Njegova česta neučinkovitost in slabo delo delegacij ustvarjata razdaljo med izvajalci in uporabniki. Zdi se, kot da svobodna menjava dela in sredstev ni več tako svobodna.

Spremembe družbenega plana

Nekaj podobnega bi lahko rekli tudi v trenutku, ko nam je osebni dohodek (neto) padel kar za nekaj manj kot 7 % in to še decembrski povrh. Dokaj neobetaven uvod v razpravo o spremembah in dopolnitvah družbenega plana občine in SS o temeljih plana SIS družbenih dejavnosti na delavskih svetih je bil to ...

Dejstvo je, da je občina Škofja Loka dosegla v prejšnjem srednjeročnem obdobju 1976—1980 zelo visoko rast družbenega proizvoda (7 %). Osnovni dejavniki rasti je bil sekundarni sektor. Ta rast je bila dosežena s pomočjo širokega in hitrega zaposlovanja in manj zaradi rasti produktivnosti. V industriji smo vlagali daleč največ. Prav zaradi tega in zaradi takega zaposlovanja so kmetijstvo, trgovina, gostinstvo, obrt in ostale dejavnosti vedno bolj zaostajale za

V Rovtah so na tesnem

Ko običajno običajem obrat Alpine v Rovtah, je prvi vtis vedno: malo prostora imajo ...

Vemo, da je bil ta prostor namenjen bolj za prehodno delavnico in še za nekoliko drugače organizirano proizvodnjo z artikli, ki zavzemajo tudi manj prostora.

Sicer so se razmere vsaj nekoliko izboljšale. Med njimi velja omeniti, da imajo sedaj jedilnico, malico pa vozijo iz Žirov. V proizvodnji sami so seveda še vedno, poleg pomanjkanja prostora, največje težave s transportom, ker tekočega traku ni in je treba za bojčke prenašati.

Včasih je problem tudi hitro popravilo stroja, da bi proizvodnja tekla nemoteno.

Kljub različnim težavam so delavke kar zadovoljne.

Ivica Cigale, ki je po poklicu sicer frizerka in je v Alpini nekaj več kot eno leto, zasluži okrog 10.000 din mesečno. Če bi se pokazala prilika, pa bi se tudi še usposabljala, da bi še bolj obvladale strokovno delo v čevljarški industriji.

Bernarda Rupnik je nekvalificirana delavka, zasluži preko 10.000 din mesečno. Na delo v obratu se je kar navezala in si želi, da bi Alpina zgradila nov obrat, da bi se izboljšale delovne razmere in se razširile možnosti za nadaljnje zaposlovanje.

N. P.

Sekalnica zgornjih delov na Colu se razvija

(Nadaljevanje na 2. strani)

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Ob rob sklepov delavskih svetov

Delavski sveti so imeli prve seje v letu 1983 zadnji januarski dan. Dnevni redi so bili dokaj obširni, na DS TOZD Proizvodnja celo preobširni, saj je seja trajala kar štiri ure in pol in nekatere točke so zahtevale dokaj obširno obravnavo.

To je bilo predvsem poročilo o inventurnem popisu, ki je bilo opravljeno ob kon-

cu leta 1982 in ga je v imenu vseh komisij podal predsednik centralne inventurne komisije Tone Možina. Delavski sveti so iz poročil lahko ugotovili, da je bil popis dobro opravljen in da dejansko stanje v glavnem ne izkazuje večjih razlik od knjigovodskega stanja. To pa ne velja za skladišče gotovih izdelkov, kjer so komisije ugotov-

vile le 5 parov primanjkljaja, finančno stanje pa kljub temu izkazuje prveč viškov in manjkov, ki pa so posledica predvsem neurejenega in neažurnega vodenja dokumentacije pri raznih zamenjavah med artikli. V ta namen je delavski svet tudi imenoval posebno strokovno komisijo, ki bo raziskala vzroke takšnega stanja do naslednje seje delavskega sveta TOZD Proizvodnja in DO.

Nadalje so delavski sveti obravnavali še Aneks k Samoupravnim sporazumom o temeljih plana Samoupravnih interesnih skupnosti Škofja Loka za leto 1983-85. Delegati so se vsebinsko strinjali s predloženimi dopolnili (razen DS DSSS, ki meni, da je potrebno prispevno stopnjo za izobraževanje še enkrat analizirati), nikakor pa se niso strinjali s postopkom, ko so bili Aneksi poslani v sprejem delovnim organizacijam šele potem, ko so bile z odlokom že potrjene nove prispevne stopnje in obračunane že za decembrsko izplačilo osebnih dohodkov v januarju. Prav zato so delegati predlagali, da naj ustrezne strokovne službe posredujejo delovni organizaciji tolmačenje v zvezi z izvedbo tega postopka. Poročilo in dokončne sklepe pa sprejmejo delavski sveti na naslednji seji v začetku marca.

Delavski sveti so še potrdili višine prejemkov delavcev, ki so odvisne od povprečnega OD delovne organizacije v preteklem letu, ki znaša 13.435,24 din. Nadalje je bil

sprejet Samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini in Samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske energetske skupnosti za območje občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. Tega sporazuma pa ni sprejel delavski svet DSSS; postavili so zahtevo, da se točneje opredeli kakšne so prednosti, program in obveznosti navedene SIS.

Delavski svet tozd Proizvodnja je sprejel še vrsto pomembnih sklepov, od katerih jih navajamo le nekaj:

— Potrdi se poročilo o opravljenih delih po pogodbi o sodelovanju pri izdelavi kolekcije športne obutve za leto 1982, sklenjene z modelirjem Milanom Herzogom in pogodba o sodelovanju pri izdelavi kolekcij športne obutve za leto 1984, kot je bilo predlagano;

— Sprejet je bil predlog za izdelavo dveh serij form za smučarske čevlje ter vpljavo normirane izdelave orodij ter posebnih stimulacij za orodjarje, s pripombo, da je potrebno predlagane kriterije vnesti tudi v naš sistem nagrajevanja in pravilnike;

— Alpina, tovarna obutve Žiri nameni iz sklada za razvoj 4.000.000 din kot namensko investicijo za Tovarno krzna Prespatek Resen, s tem, da se IUVT TOZD Usnjeplast obveže letno dobavljati 100.000 m² krzna po normalni veljavni ceni za obdobje 3 let brez devizne soudeležbe;

— Sprejme se Samoupravni sporazum o združevanju

OB DELU NE SMEMO POZABITI NA JUTRI

(Nadaljevanje s 1. strani)

industrijo. Kljub dinamični rasti in razmeroma ugodnim rezultatom (tudi izvoznim) so se kot omejitveni dejavniki razvoja v obdobju 1981-1985, kazali zlasti naslednji: omejenost razpoložljivega delovnega potenciala, prostorske omejitve, omejeni energetske in surovinski viri, zmanjšanje sredstev za razširjeno reprodukcijo (ne več tolikšna odvisnost od tujih virov) in še zlasti zaostajanje razvoja družbenih dejavnosti za razvojem gospodarstva. Upoštevajoč vse navedeno, so bili z družbenim planom postavljeni visoki materialni okvirji razvoja (rast družbenega proizvoda v povprečju 5 %).

Na teh materialnih okvirjih razvoja je temeljil celotni družbeni plan občine. Enako velja, da so SIS pripravile prav na podlagi teh ustrezne programe, jih ovrednotile in take tudi dale v sprejem. Zlasti je bilo predvidenih niz investicij na področju družbenih dejavnosti, da bi v tem obdobju vsaj delno odpravili veliko neskladje med razmerjem gospodarstva, zlasti industrije, in družbeno dejavnostjo. Zaradi tako slabe razvitosti družbene dejavnosti, je že čutili negativne učinke povratno v gospodarstvu. Od vseh teh investicij je seveda najbolj znan referendumski program razvoja osnovnega šolstva.

Merili smo previsoko

Izkazalo se je, da so bili s planom postavljeni materialni okvirji razvoja previsoki. Dosežene so bile majhne stopnje rasti, posebnih sprememb v rasti v tako zaostrenih pogojih do leta 1985 ni pričakovati, zlasti v rasti neproduktivne sposobnosti (šibka zmožnost lastnega ob-

navljanja in razvoja) gospodarstva, na drugi strani pa je ostalo veliko premalo sredstev za uresničitev družbenega plana, katerega sestavni del so tudi plani SIS.

Vse to je nujno vodilo do sprememb in dopolnitev družbenega plana in izdelave aneksov k samoupravnim sporazumom o temeljih planov SIS družbenih dejavnosti. Pri tem naj bi z obremenitvami ne slabili reproduktivne sposobnosti gospodarstva, na drugi strani pa je šlo za precejšnje skrčenje programov. Pretežno izvajalci v svojih programih zagotavljajo osnovno dejavnost (ta naj bi ostala na ravni leta 1982). Iz programov je črtana večina investicij. Izjema ostaja le referendumski program, katerega realizacija naj bi šla na račun zmanjšanja osebne porabe (višja stopnja iz bruto osebnih dohodkov).

Torej se postavlja vprašanje, ali manjši osebni dohodek in boljša pot do znanja in obratno. Dejstvo je, da so bile izgube v šolstvu v prejšnjem desetletju velike. Res pa je, da imamo ob tako hitrem padanju dejanskih osebnih dohodkov in rastjo cen osnovnih življenjskih artiklov vse več dela s sedanjostjo in tudi preteklostjo, da ni časa za hitro bližajočo se prihodnost.

Borba za prevlado kvalitativnih dejavnikov (dejavnikov, ki dejansko postajajo razvitost) razvoja se pravzaprav šele začinja. Kriza tehnologije in njene nadgradnje pri nas je očitna. Rešitev in edina pot je v usposabljanju za prihodnost. Razlika med zazrtostjo v preteklost in prihodnost bi bila morda lahko podobna, kot med pomanjkanjem in blagostanjem.

Tone Eniko

S sejmja Snežinka v Ljubljani, lani decembra: z leve proti desni Tone Vogrinec, Tomaž Košir, Janez Šmitek, Grega Benedik in Tomaž Čizman

dogovarjamo se - dogovorili smo se

delo in sredstev za skupno poslovanje med Alpino Ziri in UTOK Kamnik ter njemu pripadajoči Aneks na osnovi katerega mora Alpina z Uto- kom združiti dinarska sred- stva v višini 489.143,45 din, prenos teh sredstev pa naj se izvrši v februarju;

— Odobri se sanacijsko posojilo Jugotaninu iz sred- stev rezerv obveznega zdru- ževanja.

Delavski svet je potrdil še investicijo za ureditev odse- savanja prahu in iskrenih delov pri strojih v proizvodni hali 07 v višini 5.000.000.— din in ureditev hladilne vode za tehnologijo predelave termoplastov v višini 1.350.000.— din. Po zbranih podatkih bi se investicija za ureditev hladilne vode povr- nila že v enem letu, kar kaže na ekonomsko upravičenost vloženih sredstev.

Tako DS TOZD Proizvod- nja, kot tudi ostali delavski sveti pa so soglašali, da se v letu 1983 preide na dvakrat- no izplačilo osebnih dohod- kov, ko se to dogovori s SDK in bankami, preko katerih se vrši izplačilo OD. Izplačilo akontacije se vrši 30. v mese- cu, obračun akontacije sredi naslednjega meseca za pre- tekli mesec, najkasneje pa do 15. v mesecu.

Delegati DS TOZD Proda- ja so se strinjali, da za MPM način izplačila ostane tak kot je bil doslej, zaradi več- jih stroškov obračuna in poštne.

DS TOZD Prodaja je poleg skupnih točk obravnaval po- ročilo o stroških ekonomske propagande in sejmov v letu 1982, ki so bili za 8 % nižji od planiranih in ga potrdil. V zvezi z bližajočo se olimpia- do naj se v prodajalne pošlje več reklamnega materiala.

DS je odobril nabavo ne- katerih osnovnih sredstev.

V zvezi z bližajočo obletni- co 30 let dela maloprodajne mreže Alpine je bil imeno- van iniciativni odbor za pri- pravo praznovanja v sestavi: Ivan Capuder — predsednik, Drago Četojevič, Stana Je- reb, Bojan Starman in Rado Kavčič, ki naj do naslednje seje pripravi finančno ovred- noteni program praznova- nja. Okvirni datum pa je bil določen 3. julij 1983. Potrjeni so bili tudi vsi predlogi razpi- sne komisije.

Delavski svet DSSS ni zav- zel stališča v zvezi s pobudo za oceno ustavnosti in zako- nitosti 33. člena Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo in predlaga da pobu- do obravnava pristojno so- dišče.

Anuška Kavčič

Kaj in kako bomo delali letos?

Ob sprejemanju planskih usmeritev v naslednjem, to je sedaj tekočem letu, se mo- ramo v prvi vrsti zavedati, da vladajo pri nas zelo zao- strene gospodarske razmere, ki se bodo v letu 1983 še zao- strile. Osnovna težnja gospo- darstva v letu 1983 bo pove- čanje zahodnega izvoza in na ta način sproti odplačeva- ti naše obveznosti do tujine in zagotoviti nadaljnji gospo- darski razvoj. Povečevanje izvoza ob tem, da bo gospo- darska rast počasnejša, bo vplivalo na zmanjšanje ne- katerih oblik porabe, kot sta skupna in splošna ter oseb- na poraba. Pri tem so pogoji gospodarjenja še zelo nezna- ni in nezanesljivi.

Za naš plan lahko trdimo, da je zelo stabilizacijski in seveda grajen na določenih predpostavkah (zlasti kar za-

deva možno razpolaganje z devizami). Letos, kot že reče- no, bo dan močan poudarek izvozu na konvertibilno po- dročje. Družba naj bi ob tej predpostavki zagotovila, da bomo imeli manj težav z ma- teriali, kar bo nujno, saj smo si zadali zelo zahteven plan, da bo fizični obseg proizvod- nje večji za 30 %. Tako pove- čanje proizvodnje bo tako zapolnilo tudi zmogljivosti naše MPM na domačem tr- žišču. Na drugi strani pa se bodo znižali režijski stroški na enoto proizvoda. Realiza- cija take proizvodnje, ob po- večanem konvertibilnem iz- vozu, ki je dohodkovno slabši, bi še omogočala realizaci- jo takega ostanka dohodka, ki bi še zagotavljal razširje- no reprodukcijo.

Cilji, začrtani v planu se bodo lahko v mnogočem

Iz šivalnice v Gorenji vasi

KOLIKO BOMO DELALI IN KAM PRODAJALI

Vrsta obutve	Domače tržišče	Izvoz zahod	Izvoz vzhod	Skupaj
Smučarska obutev	80.000	145.000	40.000	265.000
Apreski	130.000	—	90.000	220.000
Športna lahka Surf	11.000	280.000	—	291.000
Trim program	—	90.000	—	90.000
Nogometna obutev	85.000	89.000	—	174.000
Planinska obutev	—	70.000	—	70.000
Ženski nizki	11.000	9.000	—	20.000
Sandale	120.000	100.000	80.000	300.000
Ženski visoki	150.000	50.000	20.000	220.000
Skupaj	140.000	150.000	20.000	310.000
Skupaj	727.000	983.000	250.000	1.960.000

spremenili, če se bo v gospo- darstvo posegalo z admini- strativnimi ukrepi, še zlasti na deviznem področju. Teh ukrepov pač ni mogoče pred- videti.

Vrednost doma prodane obutve naj bi znašala okoli 1 milijardo 166 milij. din, izvoz na zahod 647,5 milijonov in izvoz na vzhod 378 milij. din. S tem bi na zahodnih trži- ščih ustvarili 10,5 milij. dol- larjev, na vzhodnem tržišču pa 6,9 milij. obračunskih dol- larjev.

Za izboljšanje prodaje predvidevamo tudi nekaj in- vesticij v maloprodajni mre- ži in sicer skupno 27 milij. din, ostalih investicij naj bi bilo okoli 36 milij. če izvza- memo investicije v razvoj delovne skupnosti v višini 800.000.— din.

PLAN RAZVOJA IN ORGANIZACIJE SAMOUPRAVLJANJA

V letu 1983 ne bo bistvenih organizacijskih sprememb. Naša naloga bo predvsem dograjevati in še izpopolniti organiziranost obeh TOZD, DSSS in DO, za kar so bili temeljni postavljeni še v letu 1982.

Na področju samoupravne dejavnosti v ožjem organiza- cijskem in tehničnem smislu se bomo v letu 1983 lotevali naslednjih nalog:

— usposabljanje samou- pravljalcev z lastnimi silami in le delno s pomočjo zuna- njih inštitucij

— delo s samoupravnimi delovnimi skupinami bomo skušali spodbujati bolj preko Informatorja in drugih sred- stev obveščanja, z občasnimi sestanki z vodji SDS in z vključevanjem v sestanke, če se za to izkaže potreba.

Bolj neposredno delo zara- di pomanjkanja kadra ne bo možno.

— Priprave na zasedanje samoupravnih organov bo- mo opravljali kot doslej, le da bomo skušali doseči večjo doslednost pripravljalcev gradiv, tako v vsebinsko- oblikovnem smislu, kakor tudi rokovno,

— povzetke pomembnej- ših gradiv bomo tudi obja- vljali,

— spremljali in analizira- li bomo uresničevanje skle- pov,

— spodbujali bomo sode- lovanje vseh, ki se vključuje- jo v samoupravno odločanje.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kako smo izvažali, oziroma uvažali slovenski usnjariji in čevljarji

Splošno združenje usnjarsko predelovalne industrije Slovenije je pripravilo poročilo o tem, kako je lani izvažala oz. uvažala slovenska usnjarsko-predelovalna industrija v primerjavi z letom 1981.

Za leto 1982 so članice VIII. enote Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino (SISEOT) planirale 92 milij. \$ izvoza in 56 milij. \$ uvoza, če upoštevamo tečaj \$ 27,30 din. Po spremembi tečaja \$, to je

KAJ IN KAKO BOMO DELALI LETOS

(Nadaljevanje s 3. strani)

V letu 1983 je pričakovati močan odliv delovne sile zlasti zaradi upokojitev, kar bo mo skušali nadomestiti z:

- zaposlovanjem štipendistov oz. učencev v gospodarstvu
- zaposlovanjem nekvalificiranih delavcev
- izkoriščanjem notrajnih rezerv.

SOCIALNA POLITIKA V LETU 1983

— Razporejanje invalidov: problem, ki se v večji meri pojavlja zadnja leta. Tudi v prihodnjem letu pričakujemo podobne probleme okoli razporeditve, še posebej zato, ker so se zelo zaostriili kriteriji invalidskega upokojevanja. V prihodnjem letu bo veljal nov način obračunavanja nadomestila invalidom, ki je bolj zapleten, zato pričakujemo tudi na tem področju nekaj več težav z uvajanjem.

Zdravstveno varstvo: Poleg redno planiranih zdravniških pregledov dijakov, novozaposlenih ter občasnih pregledov delavcev, ki delajo v zdravju škodljivih delovnih okoljih, planiramo v naslednjem letu več razgovorov z zdravnikom, ki bodo vezani z ogledi delovne organizacije, predvsem delovnih mest, kjer so pogoji dela najtežji. Na ta način bi se še izboljšalo sodelovanje z zdravstvenim domom, za katerega menimo, da je nujno.

Nadaljevali bomo tudi z organizacijo zobozdravstvenega varstva.

Alkoholizem: problem, ki tudi v naši delovni organizaciji postaja pereč in mu bo potrebno posvetiti več strokovne pozornosti in sodelovanja tako znotraj kot zunaj delovne organizacije.

Napredovali bomo tudi na področju informiranja:

— skušali bomo oblikovati celovit sistem obveščanja, kjer bomo lahko do določene mere združili takoimenovane strokovne informacije, računalniško obdelane informacije, samoupravljalne, družbenopolitične in druge aktualnosti (ta delitev je le zaradi nazornosti).

To bomo dosegli z zgraditvijo svetleče signalne table (ali tabel) torej z vzpostavitvijo stalnih stikov z viri, informacij. Izdajali bomo mesečno glasilo na 16 straneh, pri tem pa vključevali tudi nove oblike in rubrike; Informator bomo izdajali 1–2 krat tedensko. Informator bomo naslednje leto obogatili v tem smislu, da bo postal možnost pismenega dogovarjanja in ne le posredovane informacij »od vrha«. Uredili ga bomo po rubrikah in popestrili s fotografijami. Objavljali bomo tudi povzetke za vsa važnejša zasedanja SIS in občinske skupščine, pri tem pošiljali nekaj sto izvodov Informatorja tudi v druge delovne organizacije. S tem pa začnemo tudi verigo kvalitetnejšega dogovarjanja delegacij v DO in kraju. Informator bomo izdajali tudi za prodajalne v slovenskem in srbohrvaškem jeziku in sicer vsakih 14 dni. Oglasne table bomo ažurirali vsakih 14 dni. Objave po zvočniku bodo, oddaj pa ne bo, ker moramo prej poskrbeti za tehnične možnosti.

To so le nekateri drobci iz našega plana za leto 1983. S skupnimi močmi ga bo mo goče uresničiti in doseči dohodek, ki bo omogočil vsem nam in našim družinam primeren družbeni standard in nemoten razvoj delovne organizacije.

Po gradivu za DS

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Prizor iz obrata na Colu

41,80 din, je SISEOT preračunal usklajene plane izvoza in uvoza po faktorjih, kar je upoštevala tudi Narodna banka Slovenije. Po tem izračunu znaša usklajeni plan izvoza 94,7 milij. \$ in uvoza 69 milij. \$.

V 12 mesecih lanskega leta so članice izvozile za 95 milij. \$ blaga in storitev ter so tako realizirale letni plan izvoza v višini 100,7 %. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da so OZD — članice VIII. enote SISEOT, gledano v celoti, izpolnile izvozne obveznosti, pri čemer so pri posameznih delovnih organizacijah odstopanja navzgor oziroma navzdol.

Kar zadeva uvoza v višini 69 milij. \$, so ga članice realizirale v 12 mesecih 1982 v višini 53 milij. \$, oziroma samo 76,6 % letnega plana uvoza, kar je seveda slabo vplivalo na oskrbo delovnih organizacij.

Če pa primerjamo realizacijo izvoza v 12 mesecih 1982. leta z istim obdobjem 1981, pa lahko ugotovimo, da so OZD usnjarsko predelovalne industrije Slovenije — članice združenja, povečale izvoz skupno za 2 %, od tega na konvertibilna področja za 19 %, medtem ko se je v skladu z dogovorom na izvršnem odboru združenja in IO VIII. enote SISEOT, zmanjšal izvoz na klirinška tržišča za 26 %.

Iz primerjave podatkov po dejavnostih je razvidno, da se je v primerjavi z 12 meseci leta 1981 povečal izvoz OZD usnjarske industrije na konvertibilna tržišča za 13 %, OZD finalne industrije za 26 %, skupno torej za 19 %.

Na drugi strani pa se je izvoz na klirinška tržišča zmanjšal v usnjarski industriji za 37 %, v finalni industriji za 25 %, skupno za 26 %, kar je v skladu s spre-

jeto politiko in prizadevanji v združenju za prestrukturiranje izvoza na konvertibilna tržišča.

Skupni izvoz se je v 12 mesecih 1982, v primerjavi z 12 meseci 1981, povečal v OZD usnjarske industrije za 8 %, finalne industrije se je zmanjšal za 0,3 %, skupno se je povečal za 2 %.

Kar zadeva uvoz iz konvertibilnih tržišč se je povečal, v usnjarski industriji za 15 %, finalni industriji za 15,8 % in celotni usnjarsko predelovalni industriji Slovenije za 16 % v primerjavi z 12 meseci leta 1981.

Zaskrbljujoče je, da se zmanjšuje uvoz v finalni industriji s klirinških tržišč, kjer znaša indeks 64,9 %, medtem ko se je uvoz v usnjarski industriji povečal za 35 %, v celotni usnjarsko predelovalni industriji pa za 28 %.

Skupno se je povečal uvoz za 15 %, tako v usnjarski industriji za 14,7 %, v finalni industriji pa za 15,8 %.

Kot smo že omenili, so se TOZD in OZD zavedale, da je osnovna naloga lanske ekonomske politike povečanje izvoza na konvertibilno področje. Obstoječi % razpolaganja z devizami pa ni omogočal zagotovitev normalne proizvodnje v okviru usklajenega plana ekonomskih odnosov s tujino. Zato bo osnovni problem v letu 1983, kako zagotoviti čimbolj nemoteno oskrbo za uresničevanje izvoznih obveznosti. Zaloge surovin so se skrčile na najmanjšo možno mero. Občasno se je ustavljala proizvodnja v posameznih oddelkih, oz. na tekočih trakovih zaradi nepravočasne dobave surovin in repromaterialov, zmanjševal pa se je tudi fizični obseg proizvodnje v nekaterih OZD oziroma TOZD.

Kako ustvarjamo

Letos dokumentacija

Ob obisku v Gorenji vasi sem se najprej zapletel v pogovor z vodjem obrata Vincom Bogatajem.

Očitno mu ni bilo težko oceniti razmer v obratu, saj je kar »iz rokava« strelal ocene o delu tu v Gorenji vasi.

»Lani smo plan dosegli, za stojev ni bilo veliko, posebno ne takih, da bi lahko bistveno ogrozili proizvodnjo; izmeta smo imeli malo, pa bi ga bilo lahko še manj, in mimogrede, tudi naša strojna oprema je kar zadovoljiva. Prav tako je urejeno ogrevanje, saj imamo dve novi peči. Pri tem naj omenim, da nas je lani stala kurjava 10 starih milijonov in da letos še nismo pokurili niti enega kilograma premoga. Peč kuri-mo z odpadki in to je lep prihranek.

Včasih nam delajo težave prepogoste menjave artiklov v proizvodnji, vendar zastojev, kar sem že rekel, ni bilo. Sicer pa je res, da tudi če bi bili problemi, se ne moremo zanašati toliko na ljudi iz Žirov, temveč skoraj vse rešujemo sami.

S prostori pa smo na tistem. Računamo, da nam bo uspelo letos preskrbeti vso dokumentacijo za gradnjo hale, saj v dvajsetih letih v ta obrat nismo kaj prida investirali. Če bo šlo vse po sreči, naj bi naslednje leto gradili in s tem pridobili okoli 100 delovnih mest. Interes za zaposlovanje se sedaj že kaže, mnogo bolj kot pred nekaj leti. Opažamo, da mnogi že iščejo zaposlitev, med njimi nekateri s srednjo šolo.

Kaj pa menijo drugi?

Vinko Justin je v Gorenji vasi najdlje

Cilka Krek

Julijana Prezelj

Vinko Justin je v obratu najdlje, že od leta 1948, še preden se je Čevljar priključil Alpini.

»Sedaj sem že 20 let skladiščnik materiala. Največ težav je takrat, če material ne ustreza ali ga je premalo; takrat je bolje, da se ne srečamo; potem se razmere izboljšajo, pogovorimo se in spet je vse v redu,« hudomušno oceni razmere najstarejši delavec.

Cilka Krek: Sem sicer ne-kvalificirana delavka, toda opravljam kar zahtevno nalogo — sekanje podloge in jedra, ki sodi v 10. plačilno skupino. Kar dobro zaslužim in mislim, da je tudi delo dobro organizirano.

Julijana Prezelj: Skoraj 25 let se ukvarjam s tanjšanjem jedra, to je delo, ki je razporejeno v 8. skupino. Kar zadovoljna sem z zaslužkom.

Helena Ferlež: V tovarni sem eno leto in pol. Moje delo je zlepljanje jedra in pri tem zaslužim nekaj preko starega milijona. Sicer se vo-

še bolj težiti k pravim (stvarnejšim) normam. Sicer za moje delo dobim do 14.000 din.

Mira Pavkovič, kuharica: Delo kuharice je prav tako pomembno kot kakšno drugo, saj vpliva na druge delavce. Sama sestavljam jedilnik in sicer na podlagi žirovskega, nabavljamo prehranske artikle večinoma preko Veletrgovine Loka iz Škofje Loke.

Jedilnica je že sedaj premajhna in delavci malicajo v treh izmenah.

Če bi prišlo do gradnje, računam, da bomo dobili tudi novo ali vsaj razširjeno kuhinjo, ki bo zmogla narediti kar bo treba. Sedaj kakšnih posebnih pripomb nimam, le nekaj nove posode bi bilo treba in seveda, tudi osebni dohodki niso previsoki...

Torej, če se možnosti odpirajo, jih izkoristimo; delavci obrata v Gorenji vasi so to zanesljivo zaslužili, saj bi v boljših razmerah prispevali lahko še več.

N.P.

zjim z avtobusom iz Poljan, vendar me to ne moti. Če bi imela priložnost bi si rada ob delu pridobila kvalifikacijo.

Ana Pustovrh: Na nekaterih fazah se zasluži dobro, na drugih slabše. Mislim, da bi morali to sproti spremljati in usklajevati. Tu delam že 22 let in mislim, da bi morali

Kako ustvarjamo

Na Colu mislijo tudi na krajevne potrebe

V obratu na Colu so se po lanskih težavah z ogrevanjem in z veliko koncentracijo organskih topil stvari vendarle izboljšale. Tako sedaj delavke in delavci delajo na toplem, boljše je tudi z odsesavanjem neprijetnih in strupenih hlapov.

Seveda pa imajo pri svojem delu še vedno nekaj težav. Večje probleme so imeli z izdelovanjem gornjih delov za trim copate.

Ob hitrem obisku na Colu so spregovorili tudi nekateri posamezniki: Ana Čuk, Brigita Čuk, Marija Tratnik, Marija Kobal, Marija Krapež, Anita Trkman, Emil Mikuž, Ivan Štefančič.

Jožica Šemrl

Teče četrto leto odkar sem se v Žireh izučila za kvalificirano prešivalko. Trenutno šivam podlogo v opetju in pod rinčiče na gležnju. Delo je kar zahtevno in natančno.

Ana Čuk

Največji problem so prejemne serije. Razumljivo je, da pri teh težje dosegamo normo in s tem tudi manj zaslužimo, pa tudi kvaliteta je pri tem slabša. Še posebno pomembno se mi zdi, da bi zlasti pri novih izdelavah dobro preštudirali delo in tudi določili ustrezne materiale, lepilo in podobno.

Brigita Čuk

Ukvarjam se z nalepljenjem vmesne podloge. Tu in tam imam nekaj težav s strojem. Zaslužim od 7000 do 8000 din, kar je za današnje razmere malo.

Marija Tratnik

Poleg dela v samem obratu, s katerim sem še kar zadovoljna, se zavedamo, da moramo marsikaj urediti tudi v sami krajevni skupnosti. Pravkar smo izglasovali samoprispevek, s katerim bomo delno pokrili tudi komunalne probleme na Colu. Mladi se precej ukvarjamo tudi z dramsko dejavnostjo.

Marija Krapež

Preden sem prišla na Col, sem bila štiri mesece v obratu v Črnem vrhu. Pred tem pa sem bila zaposlena v Lipi v Ajdovščini. Trenutno vsivujem golenice.

Marija Kobal

V Alpini delam že 9 let in zaslužim okrog 9000 din. Z delom sem kar zadovoljna, le zaslužek je nekoliko premajhen.

Anica Trkman

Moje delo je številčenje. Tu se uvajam v delo sedaj že pet mesecev in kar zadovoljna sem. Sicer pa se v službo vozim iz Podkraja.

Emil Mikuž

V Alpini sem dobre pol leta, prej sem bil gradbeni delavec v SGP Primorje v Ajdovščini in bil sem veliko na terenu, med drugim sem sodeloval tudi pri gradnji tega obrata Alpine. Delo mi je všeč in če bi imel možnost, bi si želel pridobiti tudi ustrezno kvalifikacijo.

Ivan Štefančič

Zadolžen sem za delo sekalnice zgornjih delov. Trenutno sekamo za trim copate, drugače pa tudi dele za notranje čevlje pri pancernjih.

Zaenkrat je tu organizirana le ena izmena, delavci so po poklicu predvsem iz drugih strok (na primer gradbene), toda hitro se privadijo. Naš cilj je, da bi osnovali še drugo izmeno in da bi nasekali dele za tisto obutev, ki jo pri nas tudi šivamo.

To je bilo le nekaj drobnih utrinkov oziroma bežnih misli. Skupna misel vseh je prav gotovo, ustvariti toliko, da bo dovolj zase in za družine, za razvoj obrata in seveda, da si bodo tudi v kraju lahko uredili tisto kar potrebujejo.

Nejko Podobnik

V Rovtahn res delajo v bolj neprijetnih razmerah kot v drugih obratih. Dobro je vsaj to, da imajo urejeno jedilnico, malico pa jim vozijo iz Žirov.

Važno je da vemo • Važno je da vemo • Važno je da vemo

kadrovske novice

Irma Dolenc — referentka za delovna razmerja

V mesecu januarju je nastopilo delo sedem novih delavcev, z delom pa so prenehali štirje.

V TOZD Proizvodnja so pričeli delati: Antonija Poljanšek, Mihaela Kržišnik in Andreja Prosen, v obratu Gorenja vas pa Jožica Čadež in Marinka Čerin. Z delom v TOZD Prodaja sta pričeli Marija Boca v prodajalni Zagreb II in Djurdjinka Savin v prodajalni Novi Sad.

Z delom sta v TOZD Proizvodnja prenehala Dušan Zadravec in Jože Fakin, v TOZD Prodaja pa Edina Ibrašimović iz prodajalne Zenica in Mirjana Kovačević iz prodajalne Karlovac.

Nekaj informacij o gradnji prizidka pri OŠ Žiri

Ker gradnja prizidka Osnovne šole Padlih prvoborcev Žiri že teče, posredujemo točne predračunske postavke za posamezna dela v celotni investiciji. V teh postavkah so že ocenjene podražitve in dodatna dela. Že v začetku moram opozoriti, da so cene izvajalca nekoliko nižje, kar pa ne pomeni, da bodo nižje tudi ob zaključku investicije. Že sedaj namreč ugotavljamo precej dodatnih del, ki niso bila predvidena v projektantskem popisu, prav tako pa bodo tudi stroški opreme precej višji od načrtovanih 7.280.000 din. Vendarle trenutno dobro kaže, saj

predračuna praviloma ne bi smeli prekoračiti.

Dela so v tem trenutku približno za 20 dni v zaostanku, kar gre predvsem na račun slabe organiziranosti izvajalca ob pričetku del. Ugotavljamo pa, da se je izvajalec SGP Tehnik močno poboljšal in da zlasti v drugi polovici decembra in v januarju dela tako, kot si lahko le želimo. S tem tempom dela in ob tako ugodnem vremenu bo izvajalec nedvomno nadoknadil zamujeno.

Gradnjo nadzoruje Lokalni invest Škofja Loka; pripravo investicije in nadzor ocenjujemo z oceno odlično. Nad-

Gradnja prizidka pri osnovni šoli lepo poteka

Zaradi začetnih težav približno 20 dni v zaostanku

zorni ing. gradb. Drago Krofl svojo nalogo opravlja vestno in natančno. Še največ smo imeli težav zaradi pomanjkljivih projektov in z izbiro nekaterih izvajalcev instalacijskih del.

Poglejmo finančne postavke, ki jih zajema naš investicijski program. V naslednjem prispevku pa bomo predstavili cene izvajalcev v primerjavi s cenami našega investicijskega programa:

I. ETAPA

A Šolski objekti	33.689
— Gradbena in obrtniška dela	26.163
— Inštalacije	7.526
B Kotlarna	13.446
C Predelava v obstoječi stavbi	1.196
D Zunanja ureditev	554
E Kanalizacija	1.457
F Priključki in takse	239
G Projektna dokumentacija	1.841
H Zemljišče	1.100
I Razno (ostalo)	299
J Dodatna dela	2.512
K Oprema	7.280

I. Skupaj 63.613

L Nadzor 2,53 % 1.609

II. Skupaj I. etapa 65.222

II. ETAPA

A Igrišče	5.682
B Ostali stroški	115

I. Skupaj 5.797

C Nadzor 2,53 % 146

II. Skupaj II. etapa 5.943

I. in II. ETAPA SKUPAJ: 71.165

Slobodan Poljanšek

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Na temo **LJUDJE ODHAJAJO V POKOJ; KAKŠNE SO NAŠE MOŽNOSTI**. Razgovora so se udeležili: Tone ENIKO — vodja službe za načrtovanje in analize, Miro KAVČIČ — pomočnik vodje linije smučarskih čevljev, Tone KLEMENČIČ — direktor TOZD Proizvodnja, Eva DOLENC — organizatorica izobraževanja in Boris MARKELJ — vodja splošno-organizacijskega sektorja.

Razgovor je vodil Neško PODOBNIK, zapiske je pripravila Anuška KAVČIČ.

1. Z vidika srednjeročnega plana je nujno, da poznamo vse dejavnike, ki bodo omogočili ta plan tudi uresničiti. Kakšne so osnovne planske usmeritve in kateri so pogoji, da nam bi to uspelo?

Tone ENIKO:

Najprej nekaj splošnega o planiranju.

Vsebinska in osnova planiranja je dohodek; pri tem pa moramo upoštevati tri stvari. Najprej moramo planirati pogoje in osnove za pridobivanje dohodka, nato predvideni dohodek in razporejanje dohodka oz. pogoje za razporejanje dohodka. V tem sklopu je potrebno predvideti vse, od surovin do repromaterialov, proizvodnega programa, energije, tehnologije in kadre, dinarska in devizna sredstva, torej našo likvidnost, predvideti tudi medsebojne odnose, zlasti odnose na trgu, kjer dohodek pridobivamo in tu lahko gre tudi za povezavo med planom in trgom, ker gre pri nas za plansko-tržni sistem in moramo obe sestavini enakovredno upoštevati. Potem gre tu še za skupni prihodek, svobodno menjavo dela in za različne medsebojne obveznosti.

Predvideni dohodek je predviden rezultat našega dela, medsebojnih odnosov in obveznosti, nato pa nam ostane še razporejanje dohodka in pogoji za razporejanje dohodka.

Tu je potrebno opredeliti razvoj materialne podlage dela, osebne dohodke in skupno porabo v temeljnih organizacijah in v DO, potem skupne potrebe in interese, splošne potrebe in rezerve. Če pri planiranju upoštevamo vse te vidike, dobimo celovit plan. S tem seveda lahko ta gledišča družbenega planiranja opredelimo še na tri načine in sicer na: gospodarski, socialni in prostorski vidik.

V okvir gospodarskega vidika sodijo vsi že omenjeni dejavniki (tu gre za planiranje proizvodjalnih sil). Socialni vidik opredeljuje družbeni in osebni standard ter socialistično solidarnost.

Okolje za temeljno organizacijo predstavljajo tudi drugi plani, bodisi da gre za planske temeljne organizacije, ali za družbene plane. Lahko rečemo, da se je v zadnjem času bolj spreminjalo okolje, v katerem nastopa temeljna organizacija in ne toliko pogoji v temeljni organizaciji. Tu gre za problem povezanosti, sočasnosti ter srečujočnosti planiranja. Ko govorimo o okolju, moramo omeniti zlasti ukrepe tekoče ekonomske politike, ki tudi predstavljajo za temeljno organizacijo okolje pri planiranju, še bolj pa potem pri udeleževanju same poslovne politike, zlasti zato, ker so ti ukrepi kratkoročnejšega značaja.

Seveda pa predvsem sodelovanje med nosilci planiranja pomeni eno najtežjih in

najzahtevnejših planskih nalog, kar kaže že to, da se vedno ne deluje tako kot bi moralo.

V srednjeročnem planu za obdobje 1981—85 je zapisano marsikaj. Potrebne so bile tudi že spremembe (rebalansi) tega srednjeročnega obdobja. Planerji menimo, da rebalansi niti niso potrebni, ker gre za plan in vzroke, zakaj se plan uresničuje in ne uresničuje na eni strani, ali pa na drugi strani za drug družbeni plan. Vedno bolj težimo k temu, da bi srednjeročnega plana ne bilo več in bi šli v izdelavo plana za naslednje srednjeročno obdobje, ki bi ga zaključili z opredelitvijo vsakoletne ekonomske politike.

Seveda pa koncept razvoja ostaja kot neka stalnica, s tem da bo vsako leto potrebno prilagajati ekonomsko politiko za uresničitev začrtanega koncepta.

Torej, slediti je potrebno osnovnemu konceptu razvoja in skušati ekonomsko politiko voditi v smeri, da bi zastavljeno tudi uresničili, prav tako pa se je potrebno pripravljati za delo v naslednjem srednjeročnem obdobju in pripravljati dolgoročni koncept razvoja.

Dejstvo je, da je tekoča ekonomska politika rezultat neplanskega dela, in s tem dobi uresničevanje planiranja še večjo težo; ne smemo zanemariti tudi vloge trga vsaj v tisti obliki, kjer nam trg daje hitrejšo, boljše informacije, prav tako pa tudi planiranja ne smemo jemati pretogo in če se kdaj izkaže da neka stvar ni bila planirana in da jo je potrebno uresničiti, naj se to izpelje, kajti vsega se le ne da predvideti.

2. Kot organizator dela poznate našo delovno organizacijo in njeno stopnjo organiziranosti. S katerimi organizacijskimi ukrepi bi lahko izboljšali naše delo, zlasti pa zapolnili vrzel, ki nastaja z odhodi delavcev v pokoj?

Prav gotovo je potrebno še enkrat povedati, da smo si za leto 1983 zastavili zahtevne naloge — izdelati 1.960.000 parov. To pomeni izredno povečan plan proizvodnje, ob tem ko bomo v letošnjem letu imeli tudi največji odhod delavcev iz delovne organizacije zaradi upokojitev.

Ta problem bo potrebno reševati predvsem na na-

slednje načine: Najprej je tu preusmeritev proizvodnje, pri čemer mislim predvsem na spremembo tehnologije in zmanjšanje ročnega dela, kar pa je seveda pogojeno tudi s povečanjem uvoza. Na primer pri tekaških čevljih, kjer bomo izredno povečali količine, je bistvena sprememba tehnologije, ko bomo z gama izdelave prešli na beta izdelavo — s tem pa prihranili tudi precej delavcev. To je primer, kjer bi se dalo z uporabo novih strojev in nove tehnologije, nadomestiti manjkajoče delavce.

Naslednjo možnost vidim v iskanju delavcev v okolici. Zgornje dele bomo morali izdelovati čim bližje, npr. v Rovtjah in zapolniti možnosti na Colu in podobno.

Kot tretje pa bi omenil ustrezno nagrajevanje, predvsem tistih poklicev, ki jih primanjkuje; s tem smo pričeli že lani in smo tudi nekaj naredili, če pa bo potrebno, bomo morali v okviru mase za OD, le-te prerazporediti in stimulirati tisto delo, kjer nam primanjkuje delavcev.

Kje so še rezerve v organizaciji in na katerih področjih v DO?

Kot primer bi lahko navedli problem notranjega transporta, s katerim se že dolgo ni nihče organizacijsko bolj strokovno ukvarjal. To bo rešeno takrat, ko bomo imeli vso proizvodnjo v pritličju in da bo transport normalno tekkel.

Isto velja tudi za transport zunaj Žirov, ki je še daleč od tega, da bi bil povsem v redu.

Izkoristiti pa bi bilo potrebno tudi še morebitne rezerve v režiji.

Boris MARKELJ:

Organizacija dela je res pomemben dejavnik, ki vpliva na rezultate. Vemo tudi to, koliko lahko naredimo na področju naše panoge in koliko nam svet ponuja v zvezi s tehnologijo in prav primer gama oz. beta izdelave nam pove, kakšen tehnološki napredek je priti do končnega izdelka brez montaže. Se vedno pa je veliko takšnih del, kjer ni možno kar na hitro doseči nekih revolucionarnih tehnoloških sprememb oz. izboljšav. Lahko ugotovimo tudi to, da je organizacija in produktivnost, predvsem naših montažnih oddelkov na zavidljivi višini, seveda pod pogojem da ni

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

problemov z materiali, plani, ipd.

Katere so šibke organizacijske točke Alpine?

Miro KAVČIČ:

Šibkih točk je prav gotovo precej, toda nikakor jih ne začnemo reševati načrtno.

Kar zadeva TOZD Proizvodnja lahko rečem, da zadeve sproti razčiščujemo na rednih sestankih, vendar se tu vse zadeve obrazložijo kot upravičeni, utemeljeni (objektivni) razlogi, vprašanje pa je, če je res vse odvisno od drugih, to je težko raziskati.

Tone ENIKO:

Govorimo o planu DO, ki v svoji vsebini obsega proizvodni program, plan prodaje, proizvodnje, investicij, zagotavljanje likvidnosti, do plana celotnega prihodka; sestavni del tega plana pa je tudi plan kadrov. Tu bi še enkrat opozoril na tisti vidik družbenega planiranja, to je gospodarski in socialni vidik, ki nastopa le pri planiranju kadrov in s tem bi rad nakazal razliko med planiranjem kadrov in planiranjem drugih procesov. Kajti slejkoprej so tudi delavci nosilci planiranja in nosilci izvajanja ekonomske politike in prav ti delavci tudi planirajo celotni proizvodni proces in tudi kadre.

Človek je v tem sistemu izpostavljen kot eno najpomembnejših dejavnikov, ki je nosilec planiranja in izvajalec uresničevanja planiranja. Obenem je ta delavec tudi nosilec organizacije in celotnega razvoja. Eno najpomembnejših meril, ki zadeva kadre pa je ustrezno nagrajevanje in ob primerni politiki nagrajevanja bi imeli tudi manjše pomanjkanje delavcev na posameznih manj iskanih delih.

Vsako leto v plan, kot sestavni del, vnašamo tudi plan razvoja organizacije, razvoja tehnologije in uvajanje inovacij in razvoja proizvodnje in to je vedno le sestavni del letnega plana, natančneje pa ga ne določimo.

3. Kaj lahko naredimo na področju tehnologije, oz. izbora naše proizvodnje, da bomo lahko uresnili naše ekonomske in socialne cilje?

Tone KLEMENČIČ:

Vemo, da je plan za leto 1983 postavljen zelo visoko

in da nam za izpolnitev tega plana manjka precej ljudi. Če gledamo količinski plan, se lahko med letom, glede na vrsto obutve, tudi nekoliko spremeni, seveda glede na potrebe tržišča, tako da imamo več lažjih artiklov, kjer je vložena manj časa, količine pa niso manjše, kar pa seveda ni pogoj za doseg ekonomskih učinkov, ki smo jih začrtali s planom.

Če pa hočemo doseči boljše ekonomske učinke, so eden od glavnih dejavnikov serije po posameznih vrstah obutve s podobno izdelavo, kar je najpomembnejše za produktivnost. Zato se splača pri takšnem artiklu vsako operacijo temeljito preštudirati in izboljšati postopek na posameznih fazah in tudi na ta način pridobiti na času.

Trenutno imamo serije še vse preveč razdrobljene, zato tudi ne moremo tako delati, da bi proučevali, kaj bi se dalo še poenostaviti.

Glede usmerjanja celotnega dogajanja tako v proizvodnji, kot tudi v prodaji je potrebno precej poslušati; še posebno moramo biti pozorni pri določanju poslovne politike delovne organizacije. Doseči bi bilo potrebno čimvečjo specializacijo proizvodnje. Za vse to pa so potrebni tudi določeni pogoji, na primer zelo široko tržišče in to pomeni, da bi se nekaterim kupcem, ki naročijo manjše količine in niso tako pomembni, lahko odpovedali. Organizacija proizvodnje in tehnološka priprava pa je odvisna predvsem od teh naročil, količin (serij), ipd. in preskrbe materiala in s tem zagotovljena nemotena utečena proizvodnja.

Seveda je nujno, da imamo tudi daljše roke in da je vnaprej znano, kaj bomo de-

lali, da vse skupaj lahko bolj načrtno pripravljamo. Razumljivo je, da morata prodaja in proizvodnja med seboj dobro sodelovati. Vse to pa ni mogoče doseči na hitro...

Pomembno je tudi, da se delavci zanimajo, da bi še kaj izboljšali, vendar to opazimo le pri nekaterih. Tudi ustrezno nagrajevanje je potrebno, kajti če ne bo ustreznega nagrajevanja ali spodbude, tudi interesa ne bo.

Predvsem pa bi morali posamezne izboljšave, ki jih nekdo doseže v tehnologiji, ustrezno nagraditi in to bi morali vnesti v naše pravilnike. Kaj hitro bi napredovali, dosegli večje serije, pridobili na času, saj mnogi sedaj še najnujnejše delo opravljajo v nadurah.

4. Kadrovska politika mora izhajati iz potreb delovne organizacije v smislu uresničevanja plana, usmeritev tako proizvodnje kot prodaje, iz sedanjih zahtev na delovnih mestih in seveda tudi takih razlogov, kot so upokojitve. Kaj bomo napravili?

Boris MARKELJ:

Če se s planom dogovorimo, kaj bomo delali, pomeni kadrovske elemente plana, kdo bo to naredil. Res je, da bo leto 1983 in 1984 kritično leto glede upokojitve; to pa je hkrati tudi logična posledica, saj smo dokaj star kolektiv.

Tako računamo, da se bo v letu 1983 upokojilo od 50 do 60 delavcev, da pa je problem še večji, približno 80 % upokojitve bo v TOZD Proizvodnja, torej delavcev v neposredni proizvodnji.

Težavam se skušamo izogibati na ta način, da zaposlujemo študente oz. učence v gospodarstvu, nekvalificirane delavce in izkoriščamo notranje rezerve. Tako nam trenutno primanjkuje 20 ljudi, da bi v proizvodnji lahko organizirali kompletne izmene. Potrebujemo pa v glavnem nekvalificirane, toda spretne delavce. Seveda pa bomo še naprej skrbeli za izobraževanje ob delu, da si

bodo delavci na ta način pridobili kvalifikacijo. Dogovorili smo se tudi, da delavcev iz drugih republik ne bomo več zaposlovali in da delavec dalj kot iz Gorenje vasi ali Rovt, ne bomo vozili. Seveda pa moramo v prvi vrsti zapolniti prosta delovna mesta na Colu, kjer je v novi tovarni še veliko prostora.

Kaže, da se ljudje kar zanimajo, saj se na razpise oglašajo kar precej interesentov. Verjetno je tako tudi zato, ker je v naši občini trenutno zelo malo delovnih organizacij, ki v teh razmerah še išče delavce.

Tudi v Rovtah bomo skušali omogočiti vsem zainteresiranim delo doma in ni rešitev v tem, da bi jih vozili v Žiri. Druga pot, po kateri bi reševali probleme upokojitve je zaposlovanje študentov (s tem bomo pridobili 27 ljudi raznih poklicev in stopenj izobrazbe). Za proizvodnjo se zanimajo v glavnem ženske, radi pa bi precej moških delavcev, zlasti za montažo.

Pozornost bomo morali posvetiti tudi notranjim rezervam, na primer prerazporeditvam. Lahko rečem, da so te akcije predvsem v delovni skupnosti skupnih služb in v TOZD Prodaji, že dale določene rezultate, zato pa tu tudi rezerv prav gotovo ni več veliko.

5. Kako plan usposabljanja prilagajamo planu sedanjih in bodočim potrebam?

Eva DOLENC:

Za pridobivanje kadrov je celo srednjeročno planiranje dokaj kratek čas, ker je treba kar nekaj časa, da dobimo ustrezne kvalificirane in izobražene kadre, in tudi kar načrtujemo, se vedno ne uresniči.

V Alpini smo sicer izoblikovali srednjeročni plan kadrov, v naslednjem letu pa smo se reorganizirali in tako se je pokazalo, da srednjeročni plan ni več stvaren.

Zato je potrebno letno usklajevati plan in računati, da tisti delavci, na katere računamo, pridejo v delovno organizacijo šele čez nekaj let, na primer kvalificirani najprej čez 3 leta, visoko izobraženi pa šele čez 8 do 10 let. To načrtovanje se vedno ne sklada s potrebami, saj se razmere v delovni organizaciji pogosto menjajo in lahko

(Nadaljevanje na 10. strani)

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

(Nadaljevanje z 9. strani)

se zgodi, da nekaterih kadrov, ki so bili planirani, čez čas ne bomo več rabili, drugih, ki bi jih rabili, pa še nimamo.

V zadnjih letih lahko ugotovimo tudi, da se je na razpis za potrebne delavce v proizvodnji na ustrezne smeri šolanja, že prijavilo precejšnje število učencev in se ne dogaja več, da bi bile potrebe veliko večje od povpraševanja. Razlika je tudi v tem, da je tradicija o »slabšem poklicu čivljarja« že dokaj izkoreninjena in se ne dogaja več, da bi se za obutveno stroko odločali le učenci, ki so težje dojemali šolo. Prav v zadnjih letih opažamo, da se za ta poklic odloča vse več sposobnejših učencev, ki dosegajo tudi lepe uspehe, to pa je vsekakor razveseljivo, saj na našem področju potrebujemo še veliko usposobljenih strokovnjakov.

Doseči bomo morali tudi to, da se za obutveno smer ne bodo odločala le dekleta, ker potrebujemo tudi moške delavce, ki pa se zaenkrat še raje odločajo za kovinarske poklice. Prav zato pa je treba bolj ovrednotiti delo čivljarja, ki naj bi tudi zaslužil, kot na primer v kovinarski stroki.

Drugi kvalitetnejši vidik planiranja pa bi bil, da se za strokovnjake Alpine izbira kader izmed zaposlenih in to pomeni študij ob delu. Šele ob delu se namreč pokaže, da nekomu nekaj leži, oziroma ima veselje in da želi v stroki doseči nekaj več kot piše v opisu njegovega delovnega opravila. To je teoretično idealna rešitev. Praktično pa je to v Žireh nekoliko težje, prav zaradi oddaljenosti, vožnja vzame precej časa in zato je interes prav gotovo manjši. Res pa je tudi to, da je študij ob delu precej dolgotrajnejši kot na redni šoli. In tako lahko najdemo kup vzrokov, zakaj tako malo izrednih študentov študij tudi uspešno konča.

Ali bomo imeli dovolj ustrezno usposobljenih delavcev?

Mislím, da bomo imeli dovolj ustrezno usposobljenih delavcev, toda na to bo potrebno počakati še nekaj časa.

Glede učinkovitosti menim, da naj bi vsak na svo-

jem delu, ki ga opravlja, delal kar najboljše in koristno.

Anton KLEMENČIČ:

Strinjam se s predgovornico, da je srednjeročno planiranje kadrov glede na stopnjo usposobljenosti, dokaj kratko. Ob tem ko so v planu začrtane smernice dela in razvoja celotne delovne organizacije, se na podlagi tega dajo ugotavljati tudi potrebe in število strokovnjakov, ki bi jih rabili čez nekaj let. Vendar šele takrat, ko dobimo človeka z ustrezno izobrazbo, se prične drugi del njegovega izobraževanja in kaljenja, to je praktični del in prav čivljarška stroka zahteva zelo veliko delovnih izkušenj na ključnih delovnih mestih. Vsi dejavniki, med njimi tudi menjava tehnologije, saj vemo da delamo z organskimi materiali in smo obenem še sezonski, vplivajo na to, da se poleg redne izobrazbe oz. kvalifikacije, zahteva še veliko delovnih izkušenj.

Strinjam se tudi s tem, da je pri nas študij ob delu zelo zaželen in tudi bolj učinkovit, kajti tisti, ki študira ob delu, se istočasno sproti usposablja še z delovnimi izkušnjami in lahko v celoti prevzame odgovornost.

Poudaril pa bi, da je potrebno študij ob delu omogočiti le tistim, ki gredo v šolo zato, da bodo lažje in boljše opravljali svoje delo, pridobili čimveč znanja in jim ne gre le za to, da bi napredovali, saj se nekateri šolajo tudi le za formalno izobrazbo. Zato menim, da je potrebno podpreti le tiste, ki se šolajo zato, da bi pridobili čimveč znanja, ker bodo ti sposobni prevzemati tudi večjo odgovornost.

V zvezi s tem menim, da bo potrebno določiti pogoje, ki jih mora kandidat izpolnjevati, da pride v ožji izbor za študij.

6. Kdo je torej odgovoren za poslovne usmeritve in sploh za planiranje v celoti, kdo za organizacijo, kdo za tehnološki razvoj, kdo za kadrovske politiko?

Anton KLEMENČIČ:

Mislím, da smo, glede na poslovne usmeritve in če upoštevamo naše možnosti (proizvodne in tržne), prav gotovo najodgovornejši v delovni organizaciji skupno odgovorni tudi za te poslovne

usmeritve. Približno isto velja tudi za planiranje v celoti, kajti to je življenjsko zelo povezano, isto velja tudi za organizacijo vseh služb, kjer na skupnih sestankih izoblikujemo svoja stališča, vse seveda z istim ciljem.

Za tehnološki razvoj sta gotovo zadolženi tehnična služba in prodaja skupaj in sta za to tudi odgovorni. Vse pa mora biti podrejeno osnovni poslovni usmeritvi in vse službe so dolžne, da svoje naloge izvajajo tako, kot je dogovorjeno.

Kar zadeva kadrovske politike menim, da je potrebno nekaj več štipendij planirati za posamezne poklice in profile, kot jih kaže izračun, oz. dejanske potrebe, ker imamo tudi tu precejšen osip, s tem, da bo potrebno še večji poudarek dajati izobraževanju po končani šoli, torej usposabljanju in specializaciji ob delu.

Eva DOLENC:

Za vprašanje kadrov smo odgovorni pra vsi; za operativno izpeljavo je sicer zadolžena kadrovska služba, za ugotovitev potrebnih kadrov, ki jih bomo rabili, pa so v prvi vrsti odgovorni tisti, ki organizirajo in vodijo določene oddelke in linije v delovni organizaciji.

Zaključek:

Kako nadomestiti delavce, ki odhajajo v pokoj, je bilo torej osnovno vprašanje. Sedaj smo spoznali, da smo ob

tem zadeli na vsa strateška vprašanja dela in razvoja: planiranje, organizacijo, tehnološki razvoj, kadrovske politiko v celoti. To pa hkrati pomeni, da bo nujno potrebno ves čas in dosledno, ne samo »imeti v mislih« ali spremljati posamezne sestavine tega poslovnega procesa, ali kot pogosto delamo, pokrivati posamezna širša področja v delu in poslovanju le po delčkih, temveč bo v okviru dogovorjenega treba izvajati vse strateške funkcije usklajeno in predvsem stalno z odgovornimi nosilci ali koordinatorji.

Neposredne naloge »v sferi taktike« bodo tako lahko smotrnejše in učinkovitejše.

To pa je tudi tisto, kar ni odvisno od zunanjih dejavnikov v taki meri, da jih ne bi mogli obvladati.

Ob vsem tem bomo morali doseči tudi določeno prevrednotenje vrednot. Če smo smatrali, da je planiranje statistično opravilo, bo treba razmisliti, kaj v resnici je; če menimo, da je organizacija sama posluh za skladnost akcij in nič več; če trdimo, da smo zagotovili tehnološki razvoj tovarne s tem, da smo specializirali nekaj nosilcev; če je kadrovska politika le operativno opravilo; če je nagrajevanje le uganka, ki se je nihče ne upa lotiti, ker . . . in nazadnje, če globoko v naši zavesti ni prodrlo, da je inovacijski proces eden temeljnih razvojnih kamnov — bomo v prihodnje morali začeti razmišljati precej drugače.

Dopisujte

Važno je da vemo

Važno

Od tu in tam

Od tu in tam

Z njimi je rasla Alpina

»Od lani, ko sem prvič v življenju zbolel, ne delam več«, zatrdi dvainosemdesetletni Andrej Naglič s Sela. Kaj je to »ne delam«, ne vem, saj smo ga zalotili pri pripravljanju drv, v dnevni sobi pa ga je že čakal »povštar« za kljekljanje, na katerem izdeluje tako krasne čipke, da se jih ne bi sramovala še tako spretna kljeklarica...

Todu prišli smo predvsem zaradi Alpine in njegove vloge v razvoju.

Andrej je segel daleč nazaj, pred vojno, ko so v Žireh uspešno poslovali bratje Naglič: Polde, Nace in Andrej, ki je pred vojno predvsem prodajal obutev in obredel vso Jugoslavijo. Prišla je vojna in mnogi čevljarji so se umaknili v Kranj; nekaj pa nas je ostalo in delali smo čevlje za partizane — po kleteh in seveda brez plačila.

Leta 1944 sem odšel v Vojkovo brigado, kjer sem bil med najstarejšimi borce. Zaradi bolezni sem kasneje odšel v čevljarstvo delavnico XXXI. divizije v Planino pri Cerknem, kjer sem ostal do kocna vojne.

Po vojni smo začeli kar takoj. Sam sem delal kot prikrojevalec najprej pri Arharju in prav naš oddelk smo v novozgrajeno tovarno preselili najprej. Razmere so bile tedaj mnogo težje kot danes, saj nismo imeli prave prehrane, delali pa smo neprestano.

Po delu v tovarni smo skoraj vsak dan delali tudi udarniško, ko smo gradili šolo in zadržni dom, tovarno, Partizan. Toda delali smo radi, saj smo delali za lepšo prihodnost.

Sedaj prav rad pridem na novoletna srečanja v tovarno. Ko hodim po oddelkih, vidim, kako je vse drugače, kot takrat, ko smo delali mi. Vse je bolj urejeno kot takrat in želim, da bi se še naprej tako lepo razvijali.

Leta 1957 sem odšel v pokoj. Nisem miroval in 10 let sem zidaril po Žireh, od leta 1968 do 1980 pa sem bil inkasant RTV naročnine. Vedno sem bil rad med ljudmi in delo mi je to omogočilo.

Andrej pa je dejaven tudi na drugih področjih, tako v SZDL, kot tudi pri gasilcih. Stene njegovega stanovanja krasijo diplome in priznanja, med njimi priznanje KS Žiri leta 1980, priznanje KK SZDL leta 1978, dvoje gasilskih odlikovanj, še posebej pa je ponosen na plaketo, ki jo je dobil za 60 let aktivnega delovanja v gasilski organizaciji.

»Sedaj«, pravi »bo treba malo izpreči in prepustiti mesto mlajšim.

Na Selu so prizadevni mladi ljudje, ki pridno stopajo po stopinjah starejših...«

Če nič drugega ne, še veliko čudovitih čipk želimo, Andrej!

Nejko Podobnik

Pohod v partizanske Dražgoše

Tudi letos mo se žirovski planinci udeležili pohoda Po poteh partizanske Jelovice. Čeprav je bila udeležba naših planincev slaba, saj se nas je zbralo v soboto zvečer na postaji samo pet, smo se dobro razpoloženi in pripravljeni, odpeljali do Spodnjega Loga, nato peš na Pasjo ravan, od koder naj bi se začel ob polnoči skupni pohod v Dražgoše.

Ko smo prišli do kmetije, kjer je bilo zborna mesto, je bilo tam že precej planincev iz vseh krajev Slovenije in Jugoslavije. Za mizo, kjer smo sedeli mi, sta bila tudi dva pohodnika iz Beograda in dva iz Zagreba.

Ob okusni domači klobasi se je kazalec na uri hitro pomikal proti polnoči. Prišli so glavni vodniki iz Škofje Loke in gorska reševalna služba. Malo pred polnočjo se nas je zbralo že okrog sto. Nato nas je glavni vodnik vse pozdravil ter nas opozoril na red in disciplino med pohodom. Prižgali smo vsak svojo svetilko in krenili v jasno in mrzlo zimsko noč.

Hitro smo se spuščali po gozdu navzdol proti Zmincu, kjer smo prečkali Sori ter poljansko cesto, nato pa zopet v hrib proti Lubniku.

Pod Lubnikom v vasi Breznica so nam pripravili topel napitek, ki nas je prijetno ogrel. Tu je bil tudi krajši počitek. Ravno smo se malo odpočili, že je padlo povelje, da gremo anprej. Zdaj se je začela pot zopet spuščati navzdol proti Praprotnem, kjer smo prečkali cesto in se kmalu ustavili pri spominskem obeležju, Poljak Tomo, partizanski borec.

Poklonili smo se njegovemu spomenu z enominutnim molkom, nato pa odšli naprej proti Ševljanu. Tu, v vasi so nas dočakali kuharji in nam postregli s pravim partizanskim golažem, ki nam je dal novih moči, da smo se zopet korajžno zapodili v hrib proti Moharju, kjer je takrat pred 41. leti prenočeval Cankarjev bataljon.

Pod Mohorjem smo se čez cesto spustili po gozdu navzdol, prekoračili gozdno cesto in pred nami je bil še zadnji manjši vzpon in že smo bili pri brunarici, kjer smo dobili žig ter spominsko značko.

Se petnajst minut in že smo bili na cesti, ki pelje iz Jamnika v Dražgoše. Pohodniki smo seveda bili kar upehani in utrujeni saj smo hodili dobrih enajst ur.

Premišljujemo in se med seboj pogovarjamo, kako so mogli takrat partizani prehoditi to pot slabo oblečeni, lačni ter premraženi in v večnem strahu, kdaj jih bo napadel sovražnik. A kljub temu jim je uspelo, da so se prebili skozi obroč, zato so se pa Nemci znesli nad domačini ter zverinsko pobili 41 domačinov ter do tal požgali vas.

Ob tem premišljevanju smo se že bližali spomeniku, kjer je bila tudi proslava. Tu je bila že zbrana več tisočglava množica planincev, športnikov, preživelih borcev, tabornikov in drugih udeležencev. Prišli so iz petih smeri: s Pasje ravni, iz Kroke, Železnikov, iz Rudnega, Stražišča prek Čepulj, od Soteske preko Jelovice in križne gore ter celo iz zamejstva, s Koroške, Furlanije in juljske Krajine.

Ob devetih se je začela proslava, na kateri je spregovoril Franc Perovšek, član predsedstva republiškega odbora ZZB NOV Slovenije.

Po proslavi smo zapustili prelepe sončne Dražgoše ter se spustili na Rudno polje, od tam pa na avtobus in domov.

Bili smo utrujeni, a vseeno zadovoljni, ko smo videli, kje so hodili in se borili naši partizani.

Silvo DOLINAR

POPRAVEK

V prejšnji številki smo v razgovoru za uredništvo mizo pomotoma objavili izjavo predsednika sveta KS Žiri: »Upamo, da bodo februarja naslednje leto narejeni tudi pločniki«. Seveda ne gre za pločnike, temveč za projekte za pločnike. Opravičujemo se.

Uredniški odbor

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

V Pokalu Vitranc sodelovala tudi Alpina

29. in 30. januarja je bilo v Kranjski gori spet veliko smučarsko tekmovanje; za točke svetovnega pokala so se pomerili najboljši alpski smučarji, med njimi 10 naših reprezentantov. Štirje izmed njih vozijo tudi z našimi čevlji in prav te smo na našem izletu v Kranjski gori spodbujali še bolj.

Za danes smo vam pripravili nekaj drobcev s sobotne tekme v veleslalomu.

Veleslalomski proga, ki so jo s skrajnimi napori pripravili prizadevni organizatorji, je bila zelo zahtevna.

Vodja tekmovanja v Kranjski gori je bil Janez Šmitek. Na sliki s Sašom Robičem

Organizatorji so poskrbeli za vse strokovne službe, pa tudi na gledalce niso pozabili.

Ob vznožju proge se je zbralo zelo veliko gledalcev

Tomaž Čizman med vožnjo.

Grega Benedik je bil v veleslalomu 35., v slalomu pa je moral odstopiti.

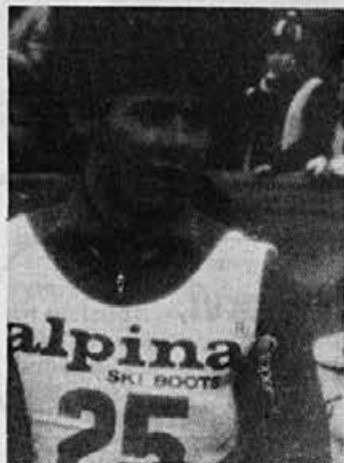

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Alpina s svojo športno in smučarsko obutvijo se je že močno uveljavila v svetu in kot kaže tudi Žirovci vedno bolj z navdušenjem spremljamo naše tekmovalce. To kaže tudi veliko zanimanje za obisk v Kranjski gori, saj so tja odpeljali samo iz Žirov trije avtobusi, iz Gorenje vasi in Rovt pa so prav tako obiskali to veliko tekmovalneje.

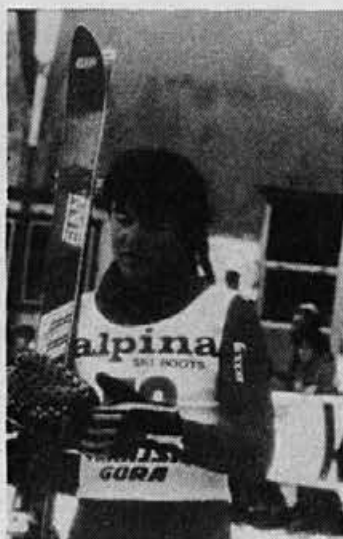
Grega Benedik

Rok Petrovič je imel smolo na obeh tekmah.

Naš najmlajši tekmovalec, Sašo Robič, je bil v slalomu 22.

Tomaž Čizman, 31. v veleslalomu.

Petrovič prvi in tretji, Čizman tretji

Na mladinskem svetovnem prvenstvu v Seetriu sta naša dva mlada reprezentanta, ki vozita z našimi čevlji, spet dosegla velike uspehe. Rok Petrovič je zmagal v slalomu, medtem ko je bil v veleslalomu tretji. Tomaž Čizman je kljub smoli osvojil bronasto kolajno v kombinaciji.

Kako pa radio

Jeseni bo že pet let, odkar je svet krajevne skupnosti leta 1978 zaprosil Občinsko konferenco SZDL, da bi v Žireh dovolili ustanovitev in delovanje lokalne radijske postaje. Od takrat smo doživeli marsikaj: od ignoriranja naših prizadevanj, prikritega špekuliranja, do odkritih nasprotovanj, da bi ob koncu vendarle prodrlo spoznanje, da je žirovski radio dejstvo.

Lahko rečemo, da je ta zavest tudi plod našega vztrajnega dela in uspehov, kljub temu, da smo imeli in še imamo številne razvojne težave tudi sami, tako v tehničnem, organizacijskem in vsebinskem smislu.

V Glasu ste pred kratkim lahko prebrali, da je Občinska konferenca SZDL ustanovila lokalno radijsko postajo občine Škofja Loka, ki ni nič drugega kot naš žirovski radio. Za dokončno legalizacijo delovanja je tako treba urediti še nekaj formalnosti, ki bi morale biti urejene v kratkem.

Seveda pa se z ureditvijo statusa v praksi prav ničesar ne spremeni. Radio bo zaenkrat še vedno deloval le na območju Krajevne skupnosti Žiri, saj je le-ta tudi zagotovila sredstva za delo in razvoj.

Program bo prav tako podoben kot do sedaj, saj občinski status ne more določevati kaj več, če ni denarja.

Seveda pa velja poudariti, da so sedaj že mnogi v občini spoznali koristnost radia. Medtem ko je propadla slabo pripravljena in vodena akcija družbenopolitičnih organizacij, da bi v občini sprejeli samoupravni sporazum, ki bi zagotavljal sredstva za gradnjo pretvorniškega omrežja v občini in delovanje, so se lani začele dogovarjati krajevne skupnosti Poljanske doline in kasneje še mesta Škofja Loka, predvsem za gradnjo pretvornikov.

Krajevne skupnosti Žiri, Sovodnj in Poljane so svoje obveznosti poravnale kar hitro, v Gorenji vasi zaostajajo, saj jim nikakor ne uspe vzpostaviti krajevne samouprave.

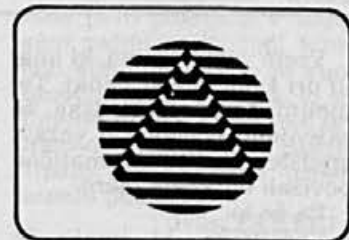
Vse štiri krajevne skupnosti mesta Škofja Loka so tudi obljubile poravnati svoje deleže, le da niso pripravljene solidarnostno pokrivati deležev manjših KS na svo-

jem območju, kot smo se to dogovorili v Poljanski dolini in v Žireh.

Na tak način bi lahko zbrali 2/3 sredstev za pretvorniško omrežje, ostalo pa bi pridobili iz drugih virov, ki ne bi prav nič obremenjevali gospodarstva: svet za ljudsko obrambo in družbenopolitične organizacije, ki imajo tudi svoja sredstva in bi bila usmerjena v informacijski sistem, izredno dobro naložena. Namreč vedeti je treba, da bodo DPO morale usmeriti svoja sredstva v izgradnjo sistema samoupravnega dogovarjanja v občini in večjo povezanost, tako v vsebinskem kot organizacijskem pogledu, saj vemo, da smo občina, ki zaradi naravnih razmer nujno terja prav to povezovanje, da bi bila učinkovita.

Podobno velja za pripravljenost za SLO in družbeno samozaščito. V Žireh smo spoznali, kakšen dejavnik pri usposabljanju je lahko radio.

Prav radoveden sem, kako bodo družbenopolitične organizacije, SIS in svet za ljudsko obrambo porabili denar, da bo smotrneje naložen, kot bi bil v radijskem omrežju.

Sicer pa je naša pozornost usmerjena predvsem v notranje dopolnjevanje, tako v tehničnem kot tudi v programskem smislu. Naš namen je, da najprej odpravimo tehnične težave, kot ste jim priča in na drugi strani, da svoje sile usmerimo v tak program, ki bo neposredno vračšen v naše življenje, delo, dogovarjanje.

Tu seveda računamo na pomoč in sodelovanje vseh Žirovcev; prav gotovo pa bo ena pomembnejših možnosti sodelovanja pomenila tudi novozgrajeno telefonsko omrežje, da bomo lahko imeli še več kontaktnih oddaj, ki so med najbolj poslušanimi.

Nejko PODOBNIK

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Za vezane dinarske vloge znova višje obrestne mere

Z ljubljanske banke so nam posredovali tole obvestilo

Vrsto let obresti na vezane vloge niso sledile odstotkom inflacije v našem gospodarstvu, zato tudi ni bilo čudno, da so se ljudje vse manj odločali puščati denar v banki na daljšo dobo. V letu 1982 so banke dvakrat povečale obrestno mero za vezane hranilne vloge. Odziv varčevalcev na marčevsko povišanje obrestnih mer je bil skromen. Izredno pa je občane pritegnilo k vezavi dinarskih in deviznih sredstev oktobrsko povišanje obrestnih mer. Da bi še bolj sledili dejanski vrednosti dinarja se je Združenje bank Jugoslavije odločilo, da s 1. februarjem ponovno poviša obrestne mere za dinarske hranilne vloge. Za dinarsko vlogo, vezano nad 12 mesecev, vam bodo po novem obračunali 18-odstotne obresti, za vlogo vezano nad 24 mesecev 23-odstotne obresti in za vlo-

go, vezano nad 36 mesecev 28-odstotne obresti. Za vezane devizne hranilne vloge veljajo obrestne mere:

Za vezavo nad 12 mesecev 9-odstotne obresti, za nad 24 mesecev 11-odstotne obresti in za vlogo nad 36 mesecev 12,5-odstotne obresti. To, da pridete z navadne na nepreklicno vezano vlogo, lahko uredite kjerkoli, pri vseh okencih Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske. Na vezano vlogo lahko prenesete kakršenkoli znesek, lahko celoten, lahko le del. Lahko s tekočega računa, žiro računa ali s hranilne knjižice. Obresti vam bodo v banki pripisali ob koncu leta, lahko jih dvigate ali pa jih pustite na knjižici in obrestovale se vam bodo po tako visoki obrestni meri, kot je določeno za to vezano vlogo.

Naj ponovimo še enkrat: obresti za vezane dinarske in devizne hranilne vloge

	obresti	
vezane nad	dinarske	devizne
12 mesecev	18 %	9 %
24 mesecev	23 %	11 %
36 mesecev	28 %	12,5 %

Vsem varčevalcem, ki imajo pri Ljubljanski banki, Temeljni banki Gorenjske že sklenjeno pogodbo o vezavi sredstev, bodo avtomatično povišali obrestne mere.

Pa še to:

Varčevalci, ki imajo že

sklenjeno pogodbo o vezavi sredstev, imajo možnost, da spremenijo pogodbo o vezavi s krajše na daljšo dobo vezave, za kar pa morajo skleniti novo pogodbo.

Ljubljanska banka

Tudi zima ni ovira

Vemo, da je AMD Žiri s svojo komisijo za šport in rekreacijo ena najbolj aktivnih v Žireh. Samo spomnimo se prireditvev v lanskem letu. Toda tudi v zimskem času nismo mirovali. Že sredi februarja bomo pripravili zelo zanimivo razstavo AVTOMOTO šport, ki bo v DD Partizan odprta od 18. do 20. februarja.

Na tej razstavi si boste lahko ogledali preko 20 dirkalnih motorjev iz vse Slovenije; videli boste ra-

zne dele opreme, ki so potrebni za moto šport. Pripeljali bomo tudi go-cart. Komisija je tudi sklenila, da letos organizira republiško prvenstvo v moto krosu in pa pozivno dirko, ki bo na zvezni ravni. V okviru praznovanj 40-letnice osvoboditve Žirov, če bodo ukinjeni boni, pa bo AMD pripravil še tradicionalni rally Žiri 83.

Torej mnogo dela in športnih užitkov se obeta.

Milan Oblak

Zmagovalci državnega mladinskega prvenstva v Planici leta 1983: Dušan Kavčič, Dolar, Peljhan (foto: Saša Miklavc)

Dušan Kavčič prvi, Borut Mur drugi

Smučarski skakalni klub Žiri že vrsto let sodi med prvih pet najuspešnejših klubov v Sloveniji in državi. Za uspešno delo pa so seveda pomembna tudi finančna sredstva in pa urejeni športni objekti. V Žireh, kot vemo, imamo skakalnico za zimsko vadbo, toda to ni več dovolj. Skakalci, ki želijo poseči po višjih naslovih, morajo obvezno vaditi vse leto, to pa pomeni, da moramo imeti tudi s plastično maso pokrite skakalnice. Tretji dejavnik so strokovni kadri in načrtno delo. Lahko rečem, da smo v našem klubu z nastavitvijo profesionalnega trenerja to dobro rešili, vendar je še vedno premalo honorarnih trenerjev, saj tekmujejo v sedmih kategorijah — od mlajših cicibanov, do članov.

Finančna sredstva moramo porazdeliti tako, da pokrijemo po koledarju Smučarske zveze Slovenije vsa najpomembnejša tekmovanja, ki štejejo za točke. Vsako leto pa je potrebno dokupiti tudi nekaj opreme za tekmovalce, pa tudi ostale tehnične pripomočke, ki jih naši skakalci potrebujejo za vadbo.

Omenim naj težave, ki jih imamo z obstoječimi športnimi objekti, kjer so se naši načrti povsem izjalovili. Računali smo, da bomo pričeli s polaganjem plastične mase

na malih skakalnicah, toda z lastnikom zemljišča se nisimo mogli sporazumeti. Upamo, da nam bo to uspelo letos, sicer bomo morali pričeti z gradnjo skakalnic kje drugje izven Žirov. Za to vprašanje bo morala več interesa pokazati tudi komisija pri Krajevni skupnosti Žiri, ker z delom SSK Žiri in uspehi tekmovalcev tudi kraj veliko pridobi.

Tudi poplave nam niso prizanesle. Na doskočišču 70-metrsk skakalnice je nastalo za 450.000 din škode. Skakalnico smo večinoma že popravili in pri tem opravili preko tisoč udarniških ur, vendar bi potrebovali za dokončno ureditev še nekaj sredstev.

Pri sestavi koledarja za sezono 1982/83 smo tudi mi kandidirali za izvedbo štirih tekem na skakalnicah v Žireh. Te tekme prinašajo točke, prav tako Gorenjsko prvenstvo, ob tem pa smo načrtovali vsakoletno tekmovanje za prehodni pokal Alpine. Žal je tudi nam zagodla zima, kajti namesto v Žireh smo morali že tri tekme organizirati v Planici.

9. januarja, ob občinskem prazniku občine Škofja Loka, smo bili organizatorji tekme za mlajše pionirje, ki bi morala biti v Žireh. Ravno tako je bilo s tekmo za pokal

(Nadaljevanje na 15. strani)

To je naš kraj • To je naš kraj • To je naš kraj

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Žiri naj bi leto 1983 preživele v znamenju 40. obletnice osvoboditve in ustanovitve prvega narodnoosvobodilnega odbora na Gorenjskem. Od tega imenitnega jubileja smo še nedavno prav veliko pričakovali; predvsem veliko takega, kar bi se ob tej priliki naredilo in ostalo trajna pridobitev za našo krajevno skupnost. Računali smo seveda tudi na pomoč širše skupnosti, vendar se je potem spet enkrat izkazalo, »da so časi težki in zato naj mali še počaka«, če bo morebiti kdaj kaj boljše. Zaenkrat se bo torej naredilo le tisto, kar bomo zmogli sami. Tako je v Žireh in za Žirovce pravzaprav tudi zmeraj bilo.

Kulturniki bomo imeli zato letos še več dela, kot v katerem od »navadnih« let. Sodelovali — prepevali, muzicirali in recitirali — bomo na proslavah, postavljali razstave, izdali še kakšno publikacijo, odkrili spominsko ploščo Leopoldu Suhadolčanu in bronasto poprsje Maksimu Sedeju, si prizadevali za varstvo naše kulturne dediščine... Vse to bi počeli tudi drugače, le da bo letos vse še bolj slovesno in v znamenju obletnice, kakršne nima vsaka vas.

Aktivisti Gorenjske in borci Prešernove brigade, ki se bodo 26. junija zbrali na Ledinici, so s svojim bojem omogočili osvoboditev naše doline in postavitev prve ljudske oblasti na Gorenjskem in v takratnem nemškem rajhu. Nastala je »Žirovska republika«, ki je potem prerasla v občino in se danes še naprej razvija kot krajevna skupnost. V teh 40 letih intenzivnega gospodarskega razvoja in politične preobrazbe

Cockte, mlajših mladincev in državno prvenstvo starejših mladincev 30. januarja. Vse te tekme smo pripravili v Planici, za mlajše mladince na 60-metrski skakalnici, za starejše mladince pa na 90-metrski skakalnici. Ob tem so nam s smučarske zveze zagotovili, da bomo v Žireh letos imeli še eno tekmo na 70-metrski skakalnici, ko bo prost termin na koledarju; konec februarja ali marca, seveda, če bo sneg.

Z zaskrbljenimi obrazi smo se v nedeljo, 30. januarja, odpravljali v Planico. največ tudi zato, ker na 90-metrski skakalnici še nismo imeli izkušenj. S seboj je bilo treba odpeljati vso tehnično opremo, številke, ozvočenje, zdravstveno službo in 25 smučarskih delavcev, da smo lahko opravili vse dolžnosti. Lahko se zahvalimo predvsem Alpinu, da smo lahko vse to preselili, saj nam je ta delovna organizacija pomagala z dodatno finančno pomočjo in nagradami.

Skakalci Smučarskega skakalnega kluba Žiri so nas v Planici že čakali. Na startu

je bilo med mlajšimi tekmovalci iz devetih klubov 22 skakalcev in že v prvi seriji se je pokazalo, da bo Borut Mur dosegel dober rezultat. Druga serija je to potrdila, saj je Borut za Martinom Škerjancem iz Triglava, ki je skočil 60 in 58 metrov ter osvojil 223,5 točke, zaostal le za 10 točk, skočil pa je dvakrat po 56,5 m. Soliden je bil tudi Robert Kopač, ki je osvojil 13. mesto.

Popoldne pa je bila na vrsti tekma starejših mladincev za državno prvenstvo. Že po poskusni seriji smo slutili, da bo ta naslov lahko odšel v Žiri, kar se je pozneje tudi uresničilo. Dušan Kavčič je v prvi seriji namreč skočil 80 m, v drugi seriji pa je s 86 metri le še povečal prednost iz prve serije in zmagal s prednostjo 32 točk pred drugouvrščenim Tomažem Dolarjem iz Triglava, ki je skočil 74 in 77 m. Tretji je bil Grega Peljhan z Jesenic, s skokoma 72 in 79 m. Dvanajsti je bil Igor Eržen iz Žirov (62,5 in 70 m), štirinajsti pa Borut Mur (62,5 in 67 m). Nastopilo je skupno 26 tekmovalcev iz 10 klubov.

kraja, ki so zahtevala skoraj vso energijo ljudi, je kulturna izpopolnitev tega dogajanja vseskozi zaostajala in ponekod tudi povsem zaostala. To je pripeljalo do stanja, ki se kaže tudi povsem objektivno v naši kulturni dvorani ter pospešenem propadanju starih stavb in drugih objektov, ki so del naše kulturne dediščine.

A bistveno je, da so še ljudje, ki so v kulturi dejavni in jim ni vseeno, kaj bo z vsem skupaj. Časi so taki, da je treba predvsem vztrajati in po pameti načrtovati. V našem kraju in v širši skupnosti se kulturna razsežnost našega žitja in bitja slejkoprej širi.

Miha NAGLIČ

Dramsko delo ČRNA KOMEDIJA, ki so ga 18. in 19. decembra pripravili člani dramske sekcije DPD Svoboda Žiri, je spet dvakrat napolnilo dvorano. Vse obiskovalce so navdušili: Joži Dolenc, Mojca Oblak, Majda Dragovan, Vladimir Novak, Boris Pečelin, Jože Bogataj, Pavle Likar, Miro Sporiš in režiser Drago Grošelj.

Na koncu naj omenim še, da nikomur od nas ni bilo žal, da smo nedeljo morali preživeti v Planici, namesto da bi si ogledovali tekme v Kranjski gori, saj smo bili veseli, da nam je tekma lepo uspela.

O tem, kako tekmujejo mlajši, bomo kaj več napisali ob koncu sezone, lahko pa

povem, da se vseh 20 tekmovalcev na tekmah uvršča med prvo polovico. V klubu smo začeli gojiti tudi klasično kombinacijo, to je kombinacija tekov in skokov, saj imamo za to v Žireh tudi primerne naravne pogoje. Upam, da se bodo uspehi kmalu pokazali.

Ivan ŽAKELJ

Zmagovalec državnega prvenstva za starejše mladince v Planici — fotografija posneta na »Turneji treh dežel« (foto: Saša Miklavc)

To je naš kraj • To je naš kraj • To je naš kraj

NE POZABIMO

Starejši vedo, da so bili žirovski čevljarji že v stari Jugoslaviji dobro organizirani.

V roke so nam prišla pravila POSTOLARSKÉ ZADRUGE ŽIRI, ki so jih sprejeli točno pred petdesetimi leti, 23. februarja 1933.

Pravila so določala namen tvrdke, pogoje članstva, denarna sredstva, deleže članov in druga finančna vprašanja; kako deliti dobiček ali izgubo, vodenje zadruga...

- 10 -

ampak se odloči, če se silih vsakega v pretres da se o njih poroča na prihodnjem občnem zboru.

O občnem zboru se sestavi zapisnik, katerega podpišejo predsednik občnega zbora in še dva zadrugiški člani ki sta bila navzoča.

Revisija in denarna izravnava.

§ 28.

V svrhu revizije v smislu zakona z dne 10. junija 1903 dr. zak. št. 133 in v svrhu denarne izravnave (t. j. za nalaganje svojih vsakočasnih blaga'niških preostankov in dobivanja potrebnih izravnav) pristopi zadruga k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.

Prehodna določba.

§ 29.

Člani prvega načelnstva, na koje legitimizirajo ta pravila so:

Načelnik.

1.) Strliš Jakob, čevljar Žiri št. 11.

Podnačelnik.

2.) Anzela Anton, čevljar Stara vas št. 40.

Člani načelnstva.

3.) Poljanšek Franc, čevljar Žiri št. 73.

4.) Mlinar Anton, čevljar Stara vas št. 47.

5.) Žakelj Franc, čevljar Žiri št. 38.

Žiri 23. februarja 1933.

Jakob Strliš
Antona Mlinar
Jakob Žakelj

Franc Poljanšek
Franc Mlinar

Vozniška dovoljenja

Novi zakon o varnosti cestnega prometa določa, da bodo smeli po 31. marcu 1983 voziti kmetijski traktor le vozniki, ki bodo imeli vozniško dovoljenje za vožnjo traktorja. Vozniško dovoljenje dobijo za traktor na oddelku za notranje zadeve in na Krajevnem uradu Žiri vsi

vozniki B, C in D kategorije, ki bodo najkasneje do 30. aprila 1983 vložili vlogo za izdajo vozniškega dovoljenja in priložili 2 fotografiji v velikosti 3,5 x 4,5 cm.

Po tem roku bodo lahko vozili traktor le tisti, ki bodo opravili poseben izpit. Anka KAVČIČ

ACCADEMIA ITALIA

Viale Matteotti, 3 - C.P. 81 - Tel. 0524/77598
43039 SALSOMAGGIORE TERME PR - ITALY

Freg.
Konrad PETERNELY SLAVENEC
Nova Vas 32
ŽU - ŽIRI

Salsomaggiore, 7.10.1982

We are pleased to inform you that, at the suggestion of our president, the special commission of the International Seminar of Modern and Contemporary Art has conferred upon you the Diploma "Master of Painting Honoris Causa".

Awaiting your confirmation before sending the Diploma and a complimentary edition of "The History of Contemporary Art", we send our best wishes and most cordial greetings.

N. Panepinto
Nicolò Panepinto - President

Po slovensko pa bi bilo to nekako takole:

Veseli nas, da vas lahko obvestimo o tem, da vam je posebna komisija Mednarodnega seminarja sodobne umetnosti na predlog svojega predsednika podelila diplomu in čast mojstra slikarstva.

Praden vam pošljemo omenjeno diplomu in izdajo knjige »Zgodovina sodobne umetnosti«, vas prosimo za privolitev, in vas z najboljšimi željami najtopleje pozdravljamo.

Tudi mi čestitamo našemu sodelavcu Konradu!

Koliko več nas je letos?

V letu 1982 je bilo na področju Krajevnega urada Žiri zabeleženo:

75 rojstev
42 smrti
34 prijav stalnega prebivalstva
29 odjav stalnega prebivalstva

Naravni prirast prebivalstva je 33 ljudi, selitveni prirast prebivalstva je bil 5 ljudi, skupaj torej v Žireh v letu 1982 38 prebivalcev več.

Skupaj je bilo v Žireh konec leta 1982 4476 prebivalcev.

Anka KAVČIČ

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi: TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. - Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Rado Kavčič, Anton Eniko, Helena Kavčič, Marjan Pišljar, Silva Klemenčič, Anuška Kavčič - tehnični urednik, Nejko Podobnik glavni in odgovorni urednik. - Izhaja mesečno, naklada 2100 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj